

Zorgbeleid

VOORWOORD

Beste ouders,

Deze brochure is opgesteld met als doel jullie kennis te laten maken met het zorgbeleid en zorgaanbod van de Vrije School van Herdersem.

Onze school streeft ernaar een zorgende school te zijn, waarbij zorg voor elke leerling centraal staat. We vinden het belangrijk dat de leerlingen zich goed voelen op school, en dat ze (in de mate van het mogelijke) de begeleiding krijgen die ze nodig hebben. Samen met jullie als ouders willen we bijdragen aan een mooie toekomst voor uw zoon of dochter. Vandaar dat we een zorgbeleid hebben opgesteld dat hier zo veel mogelijk bij aansluit.

In deze brochure vinden jullie alle informatie omtrent de aangeboden zorgmaatregelen en hoe alles in zijn werk gaat.

INHOUD

- voorwoord
- onze zorgvisie
- ons zorgteam
- zorgcontinuüm op maat
- fase 0: brede basiszorg
- fase 1 :verhoogde zorg
- fase 2 :uitbreiding zorg
- fase 3: IAC
 - = individueel aangepast curriculum
- Hoe helpen we kinderen met ... ?
 - een gedragsstoornis
 - een motorische beperking
 - STOS (= spraaktaalontwikkelingsstoornis)
 - een visuele beperking
 - een auditieve beperking
 - een leerstoornis
- Hoe helpen we kinderen om terug aan te sluiten bij ... ?
 - anderstalige nieuwkomers
 - onderwijs aan huis

ONZE ZORGVISIE

De werking van onze school is gebaseerd op het Ignatiaanse opvoedingsproject. Dit opvoedingsproject is gesteund op de 10 bewegingen. Eén van deze 10 bewegingen is '**cura personalis**'. Dit is het Latijnse woord voor 'persoonlijke zorg'. Individuele aandacht en zorg voor leerlingen staan bij ons centraal. We trachten de leefwereld, de talenten en de beperkingen van iedere leerling zo goed mogelijk in te schatten. Dit houdt in dat de maatregelen afgestemd worden op maat van de leerling.

De ene leerling met zorgbehoefte(n) is immers de andere niet. We vertrekken dus vanuit het principe '**zorg op maat**'. Daarbij proberen we te kijken naar wat een leerling nodig heeft, en niet naar wat een leerling heeft.

Zorg voor elk kind
Op eigen tempo
lee Rkracht is de spilfiguur
in Gesprek met elkaar
kind Volgsysteem
begele Iding op maat
Samen met het team
In overleg
Elk kind is uniek

ONS ZORGTEAM

In onze school is er een zorgteam. Deze bestaat uit de directie, zorgcoördinator en zorgleerkrachten.

Om onze visie en afspraken levendig te houden is er nood aan regelmatig overleg met het zorgteam, leerkrachtenteam, externe partners en ouders.

Daar wij bereikbaar willen zijn voor de ouders die dit wensen, vindt u hieronder de leden van ons zorgteam met hun contactgegevens en de onderlinge taakverdeling. Wij hopen dat dit overzicht u zal helpen bij het vinden van de juiste persoon op het juiste ogenblik.

zorgcoördinator Eva Vandist
eva.vandist@vsherdersem.be

zorgjuf lagere school onderbouw Sara De Vulder
sara.devulder@vsherdersem.be

zorgjuf lagere school bovenbouw Purdy Banckaert
purdy.banckaert@vsherdersem.be

zorgjuf kleuterschool Kirsten Van Der Vurst
kirsten.vandervurst@vsherdersem.be

ZORGCONTINUÛM OP MAAT

Onze school hanteert het zorgcontinuüm als leidraad voor het zorgbeleid. We stellen ons telkens opnieuw de vraag: **wat heeft onze leerling nodig?**

De uitbouw van ons zorgbeleid is een opdracht voor **ons hele team**. Het is een **gedeelde zorg**. Het vergt een hart voor de eigenheid van elk kind, geduld en begrip, coördinatie en teamoverleg, collegiale ondersteuning en kansen om deskundiger te worden. In onze school hoort deze zorgcultuur steeds verder te groeien.

Het **zorgcontinuüm** bestaat uit **4 opeenvolgende fasen**. Elke fase biedt concrete zorgmaatregelen aan om voor alle leerlingen maximale leer- en ontwikkelingskansen te creëren. Voor onze school is dit een handige houvast om samen met de ouder(s), de leerling zelf en het CLB gepaste zorg aan te bieden. In dit zorgcontinuüm staan zowel de onderwijsbehoeften van de leerlingen als de ondersteuningsbehoeften van de leerkrachten en de ouders centraal.

Deze 4 fasen zijn niet strikt te scheiden. De zorg uit de vorige fase(n) wordt namelijk verdergezet. Daarnaast is het zorgcontinuüm opgesteld in de vorm van een driehoek, omdat het over steeds minder leerlingen gaat naarmate we opklimmen in het zorgcontinuüm.

FASE 0: BREDE BASISZORG

Wat?

De brede basiszorg gebeurt **op klasniveau**. De **klasleerkracht** is de **eerste hulp**, alle signalen komen bij hem/haar toe. Deze **zorg** wordt door de school aangeboden **aan alle leerlingen**.

Indien nodig doet de klasleerkracht beroep op de zorgleerkracht voor verdere ondersteuning.

Om onze leerlingen **goed op te volgen**, maakt de leerkracht gebruik van observaties, klastoetsen en bijhorende foutenanalyses. Bijkomend worden preventief op vaste tijdstippen specifieke genormeerde testen op verschillende domeinen afgenomen. **Alle verzamelde gegevens worden geanalyseerd en besproken** tijdens het **zorgoverleg**. Deze informatie kan ook dienen voor overleg met ouders, voor het bieden van extra zorg, doorverwijzing,

Alle bovengenoemde gegevens worden per leerling verzameld in een **digitaal leerlingdossier**. Dit vormt de **informatiebasis** die meegaat met de leerling over alle klassen van het basisonderwijs heen.

Maatregelen? [Enkele voorbeelden.

- miniklas voor kleine groep met extra instructie en materiaal
- vertelmomenten en kindgesprekken
- begeleiding voor kinderen met socio-emotionele problemen
- rouwbegeleiding
- nadruk op talenten van leerlingen
- remediëring -en verrijkingsoefeningen (meer/minder en moeilijkere/gemakkelijkere oefeningen)
- differentiëren naar tempo en hoeveelheid: opdrachten worden voor rekenen en taal gepresenteerd in 3 niveaus
- twist-boeken (extra uitdagend materiaal voor wiskunde en taal)
- zelfevaluatie
- kwartierlezen, niveaulezen met leesmoeke -of vake
- gebruik van study buddy, hoofdtelefoon, wiebelkussen, time timer, ...
- vaste structuur bv. dagverloop bespreken, vaste zitplaats, werken met kleuren voor het tijdsbesef, ...
- een signaalkaart om aan te geven hoe een kind zich voelt
- een gedragskaart
- time-out moment aanbieden
- luidop voorlezen van toetsvragen
- hoekenwerk en contractwerk
- kangoeroewerking: projecten voor kinderen met een voorsprong
- observatiemomenten
- bewegingstussendoortjes
- zelfcorrectie
- gebruik van pictogrammen, stappenplannen, takenbord, ...
- gebruik van digitale oefenplatformen
- aandacht voor persoonlijke hygiëne (handen wassen, ...)
- plaats in de klas aanpassen aan het zicht en gehoor
- rekening houden met linkshandigen (aangepaste schaar, ...)
- slaapmoment voor de allerkleinsten
- fietsbegeleiding
- ...

De extra hulp die we in elke klas bieden via de leerkracht of het zorgteam, kan variëren. De vorm hangt van de noden van de leerlingen en het onderwerp van de les. De werking wordt aan de ouders medegedeeld en besproken.

FASE 1: VERHOOGDE ZORG

Wat?

Wanneer een leerling een **hogere zorgbehoefte** heeft dan wat de leerkracht aan zorg kan bieden of de leerkracht het **vermoeden van een leerstoornis** of **leervoorsprong** heeft, kan de zorgleerkracht en het CLB ingeschakeld worden.

Het schoolteam voorziet voor deze leerlingen extra zorg in de vorm van:

- **dispenserende:** een onderdeel van de leerstof vervangen door een gelijkwaardig alternatief.
- **compenserende:** het gebruik van een hulpmiddel toelaten bv. een rekenmachine, leessoftware, ...
- **remediërende:** individuele begeleiding om leerachterstand te vermijden
- of **differentiërende maatregelen:** inspelen op de noden door te variëren in de leerstof.

Maatregelen? [Enkele voorbeelden.

- een gepast lettertype en lay-out
- een tafelkaart
- dictee op de computer
- een hoofdtelefoon
- teksten op voorhand meegeven naar huis
- compenseren bij toetsen (dit wordt vermeld op het rapport)
- extra instructie, extra tijd
- rekengroepjes
- kangoeroewerking voor sterke leerlingen
- ...

De maatregelen die we in de klassen toepassen, evolueren mee met de leeftijd van de kinderen. Naarmate ze ouder worden, passen we de hulpmiddelen aan. Door die gradatie proberen we de leervorderingen zo groot mogelijk te maken.

FASE 2: UITBREIDING VAN ZORG

Wat?

Voor een kleiner aantal leerlingen **volstaat de verhoogde zorg niet**. Leerkrachten, ouders, CLB, of de leerling zelf kunnen dit signaleren aan het zorgteam.

Het zorgteam **overlegt** met alle betrokkenen en zoekt welke **bijkomende ondersteuning** nodig is voor de verdere begeleiding. In functie van de problematiek wordt gezocht hoe we de differentiatie kunnen verfijnen, verdiepen of uitbreiden.

Het **CLB is de draaischijf** voor contacten met externen (logo, kiné, psycholoog, ...)

De zorgcoördinator maakt een **handelingsplan** op voor leerlingen die het moeilijk hebben met het volgen van het gewone curriculum. Zo wordt er **doelgericht gewerkt** zodat de leerling een zo breed en solide mogelijk basis opbouwt waarbij het behalen van de eindtermen zo goed mogelijk worden nagestreefd.

Maatregelen? Enkele voorbeelden.

De **maatregelen** geboden binnen **fase 2 worden verleend door externen**, het CLB, het Leersteuncentrum, thuisbegeleiders,

De school zal in samenspraak met het CLB, ouders adviseren om naschoolse externe hulp in te roepen. De ouders kiezen of ze daar op ingaan.

Wij streven naar een **goede communicatie** tussen alle partijen.

- Na **instemming** van de **ouders** kan een leerling **geobserveerd** worden of kan er een **testing** gebeuren.
- Op basis van de adviezen van het CLB bepalen wij de **individuele aanpak** van de leerling.
- Afhankelijk van de noden wordt er beslist een **zorgplan** op te stellen. Dit plan wordt zeker bij elke klasbespreking, maar indien nodig ook tussendoor, **geactualiseerd**.
- We kunnen beroep doen op leerkrachten van het **Leersteuncentrum**. Zijn gebruiken hun expertise om leerlingen met specifieke onderwijsnoden te ondersteunen.

We **overleggen** met de ouders en leerling de **specifieke maatregelen** zoals **compenseren** en **dispenseren** en eventuele **curriculumdifferentiatie**.

Dispenseren betekent dat een leerling wordt **vrijgesteld van bepaalde delen leerstof** zonder dat het behalen van het getuigschrift niet in het gedrang komt. Op deze manier voorkomen we dat een leerling afhaakt en zijn motivatie kan blijven behouden wanneer een bepaalde situatie te frustrerend wordt.

Wanneer er voor een leerling compenserende en/of dispenserende maatregelen worden genomen dan worden deze vermeld op de **BaSo-fiche**, zodat een secundaire school ook op de hoogte wordt gebracht en hier verder kan op ingaan.

FASE 3: IAC: school op maat

Wat?

Elk kind heeft recht op onderwijs dat aangepast is aan zijn kunnen. Soms moeten we echter aanvaarden dat onze school **onvoldoende hulp** kan bieden die hem of haar voldoende vooruithelpt om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

Dit gebeurt enkel en alleen als voorgaande stappen zijn doorlopen en we echt **geen resultaat** boeken of het **welbevinden** van het kind er **erg onder lijdt**. Dan volgt een **verslag**.

Nadat het kind een verslag kreeg, zijn er **twee opties**:

- In het eerste geval blijft het kind op onze school. **Een individuele aangepaste leerlijn (IAC) met ondersteuning** is dan van toepassing. De leerling hoeft in dat geval niet meer dezelfde doelen te behalen als de medeleerlingen.
- Bij de tweede optie krijgt de leerling **toegang tot een school op maat**, het **buitengewoon onderwijs**.

Dit advies komt nooit onverwacht. Om de juiste keuze te maken, stellen we **communicatie** voorop en gaan we hierbij **samen** op weg met in de eerste plaats de ouders en de leerling, maar ook met leerkracht, zorgteam, directie en CLB. Een IAC kan enkel slagen door een verbindende **samenwerking** en een **geregeld overleg** met alle partijen. Deze samenwerking verwijst naar engagement, een grote openheid en het samen zoeken naar gedragen acties.

Zo kunnen we ons (en ook uw doel) het beste bereiken door de kinderen te helpen ontwikkelen tot gelukkige, evenwichtige volwassenen.

HOE HELPEN WE KINDEREN MET

een gedragsstoornis

Kinderen met een gedragsstoornis hebben nood aan **duidelijke structuren**. Dit kan alleen wanneer er **goede afspraken** worden gemaakt met alle partijen. **Regelmatig overleg** en goede communicatie zijn van groot belang.

Er wordt eerst een gesprek met het kind gevoerd. Hierbij wordt de leerling goed geïnformeerd over de werking van onze school: het maken van afspraken, een gedragskaart, De bedoeling is om **positief gedrag** te **stimuleren** en kort op de bal te spelen bij eventuele moeilijkheden. Communicatie staat voorop waarbij we samen reflecteren hoe we een situatie kunnen aanpakken.

een motorische beperking

De infrastructuur wordt op school in mate van het mogelijke aangepast.

STOS

Kinderen met STOS (SpraaKTaalOntwikkelingsStoornis) hebben nood aan extra ondersteuning naar taalontwikkeling toe.

Dit proberen we te realiseren door:

- extra visualisatie
- genoeg bedenktijd geven
- duidelijke korte instructies te geven
- open vragen te vermijden
- spreekdurf te stimuleren (maar niet confronterend)
- het verhogen van het zelfbeeld door een veilig en positief klimaat te creëren

een visuele beperking

We proberen aanpassingen te brengen waar nodig: speelplaats, klasinrichting, didactisch materiaal in de klas,

Leerwerkboeken worden omgezet naar een groter lettertype, of wordt er gebruik gemaakt van voorleessoftware.

een auditieve beperking

In de klas hebben we aandacht voor een passende zitplaats. We maken gebruik van de nodige apparatuur die er is, om het kind te begeleiden. Concreet proberen we afspraken te visualiseren.

een leerstoornis

Een leerstoornis kan zich voordoen in de vorm van:

- **ADD** (= een gebrek aan concentratie en volgehouden aandacht)
Om hen te helpen bieden we veel structuur aan. Dit kan door een dagplanner, een bepaalde plaats in de klas, mappen met vaste kleuren, veelvuldig herhalen van opdrachten,
- **ADHD** (= een gebrek aan concentratie, impulsief en overbeweeglijk)
We proberen de werkomgeving van de leerling prikkelarm te maken, door gebruik te maken van een study buddy, een hoofdtelefoon,
- **NLD** (= moeilijkheden met ruimtelijk inzicht, fijne motoriek, visuele informatie, vrienden maken en zelfredzaamheid)
We bieden hen een dagplanner, een ingevulde kopie van het werkboek, stappenplannen aan. De leerstof wordt veelvuldig herhaald en de leerling krijgt meer tijd om de leerstof te verwerven en te oefenen. We gaan in gesprek met de leerling om veranderingen voor te bereiden of bepaalde schoolse situaties uit te leggen.

- **dyslexie** (= opvallende en blijvende moeilijkheden met lezen en spelling)
We bieden hen een uitgeschreven controledictee, leesteksten mee naar huis om te oefenen. In de klas bieden we ook voorleessoftware (Sprint) aan die hen kan helpen bij begrijpend lezen, teksten Frans, wero, ...
- **dyscalculie** (= opvallende en blijvende moeilijkheden met rekenen en wiskunde en dit op vlak van automatiseren, vaardigheden en technieken)
Om hen te helpen bieden we stappenplannen, een tafelkaart, een rekenmachine aan. We beperken het aantal oefeningen. De leerstof wordt veelvuldig herhaald en de leerling krijgt meer tijd om de leerstof te verwerken.
- **dyspraxie** (= opvallende en blijvende moeilijkheden met fijne en grove motorische vaardigheden)
We bieden hen meer tijd aan om een taak te volbrengen. We beperken de hoeveelheid tekst die een leerling moet overschrijven van het bord. We bieden de nodige hulpmiddelen aan die de zelfredzaamheid kunnen verhogen.
- **dysorthografie** (= opvallende en blijvende moeilijkheden met spelling).
De leerlingen krijgen een uitgeschreven controledictee mee naar huis om te oefenen. Bij het studeren krijgen de kinderen een ingevulde kopie van het werkboek.
- **hoogbegaafdheid** (= vertonen een grote honger naar kennis en nieuwe inhoud. Zonder veel inspanning pikken ze leerinhouden op)
We bieden uitbreidingstaken aan. De leerling kan op zelfstandige basis werken aan een eigen project. Bij de les kan de leerling onmiddellijk beginnen met de oefeningen terwijl de leerkracht uitleg geeft aan de andere leerlingen. Ook hebben we een kangoeroewerking.
- **hoogsensitief** (= ervaren prikkels meer en intenser)
We bieden hen structuur, een rustige plaats in de klas en de school aan. We proberen de werkomgeving van de leerling prikkelarm te maken.
- **ASS** (= autisme spectrum stoornis)
Elk kind met ASS is anders. De aanpassing die we maken is dan ook op maat gemaakt voor elk kind.

HOE HELPEN WE KINDEREN OM TERUG AAN TE SLUITEN BIJ ...

anderstalige nieuwkomers

Een anderstalige nieuwkomer op onze school krijgt een intensieve begeleiding waarin we de Nederlandse taal bijbrengen.

Zelf hebben we respect voor de thuistaal van de leerlingen om het welbevinden en de betrokkenheid te stimuleren. Sociale integratie wordt hierin bevorderd. De begeleiding gebeurt zowel individueel in de klas als bij een zorgleraar. We vertrekken steeds vanuit de leefwereld van het kind: 'Wat gaat er in hen om?', 'Wat doen ze graag?'.

In deze intensieve begeleiding werken we met:

- pictogrammen
- afbeeldingen
- een beeldwoordenboek
- auditieve oefeningen op de computer
- regels en/of afspraken op papier
- spelletjes
- ...

onderwijs aan huis

Bednet is een vorm van **online afstandsonderwijs**, voor zieke leerlingen die **langdurig of regelmatig niet naar school** kunnen gaan.

Via Bednet volgen afwezige leerlingen **online les, samen met hun klasgenoten**.

Ze zetten hun leerproces verder, ze houden contact met leeftijdsgenoten en ze blijven bij de klasgroep horen.

Bednet creëert thuis en in de klas het gevoel dat een afwezige leerling **écht mee in de klas zit**.

Meer informatie vindt u terug op <https://www.bednet.be/info>.

